

Department
for Environment,
Food & Rural Affairs

Northern Ireland
Executive

Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba
gov.scot

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Diwygio Deddf Milfeddygon 1966

Cefnogi a moderneiddio'r sector milfeddygol drwy
fframwaith rheoleiddio cadarn.

Ionawr 2026

Rydym yn gyfrifol am wella a diogelu'r amgylchedd. Ein nod yw tyfu economi werdd a chynnal cymunedau gwledig ffyniannus. Rydym hefyd yn cefnogi ein diwydiannau bwyd, ffermio a physgota sy'n arwain y byd.

Mae Defra yn adran weinidogol, a gefnogir gan 34 o asiantaethau a chyrff cyhoeddus.

© Hawlfraint y Goron 2025

Mae'r wybodaeth hon wedi'i thrwyddedu o dan y Drwydded Llywodraeth Agored v3.0. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3.

Lle rydym wedi nodi unrhyw wybodaeth hawlfraint trydydd parti bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.gov.uk/defra

Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch y cyhoeddiad hwn atom yn VSA-Reform@defra.gov.uk

Cynnwys

Atodiadau1

 Sgript fideo: trwydded i ymarfer1

 Sgript fideo: addasrwydd i ymarfer6

 Dyletswyddau a phwerau 11

 Apeliadau 17

 Geirfa..... 19

Atodiadau

Sgript fideo: trwydded i ymarfer

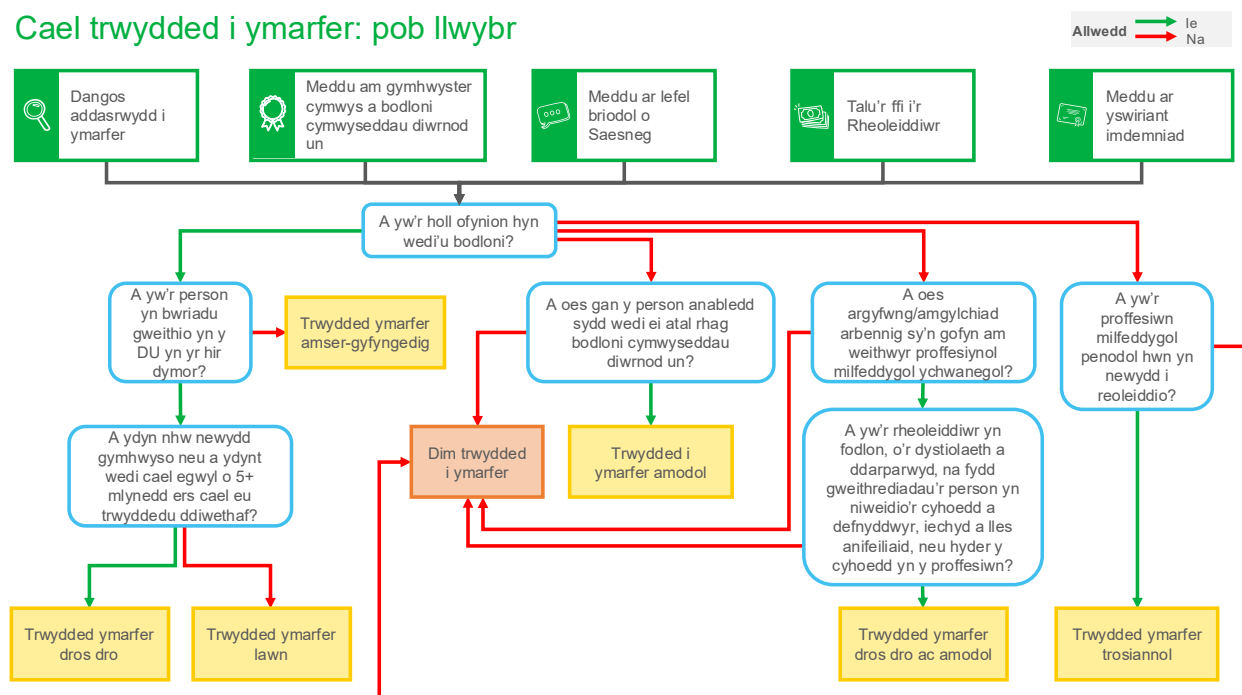
Cyflwyniad

Mae cynllun trwydded i ymarfer yn fframwaith rheoleiddio a ddefnyddir yn y DU i sicrhau bod gweithwyr proffesiynol mewn rhai meysydd wedi'u hawdurdodi'n gyfreithiol ac yn gymwys i gyflawni gweithgareddau penodol. Mae'n bwysig ar gyfer diogelu'r cyhoedd, gan ddarparu mecanwaith ar gyfer goruchwyliaeth barhaus gan reoleiddiwr, ac yn helpu cyflogwyr a defnyddwyr i wirio a yw gweithwyr proffesiynol wedi'u hawdurdodi'n gyfreithiol i weithio.

Ar hyn o bryd dim ond milfeddygon sy'n cael cyflawni gweithredoedd milfeddygaeth oni bai bod eithriad penodol wedi'i roi ar waith. Mae hyn yn rhoi llawer o bwysau ar filfeddygon yn hytrach na defnyddio'r holl arbenigedd sydd ar gael o fewn y tîm milfeddygol ehangach.

Y ffordd ymlaen arfaethedig yw y bydd angen trwydded ar unrhyw un sy'n cynnal gweithredoedd milfeddygol i ymarfer oni bai bod eithriad ar waith. Bydd yn drosedd, gan arwain at ddirwy a/neu ddedfryd o garchar, i unrhyw un gyflawni gweithred filfeddygol heb ddal y drwydded berthnasol i ymarfer.

Cael trwydded i ymarfer: pob llwybr

Mae pum cam y mae'n rhaid i ymgeiswyr eu bodloni i wneud cais am drwydded i ymarfer. Rhaid iddyn nhw:

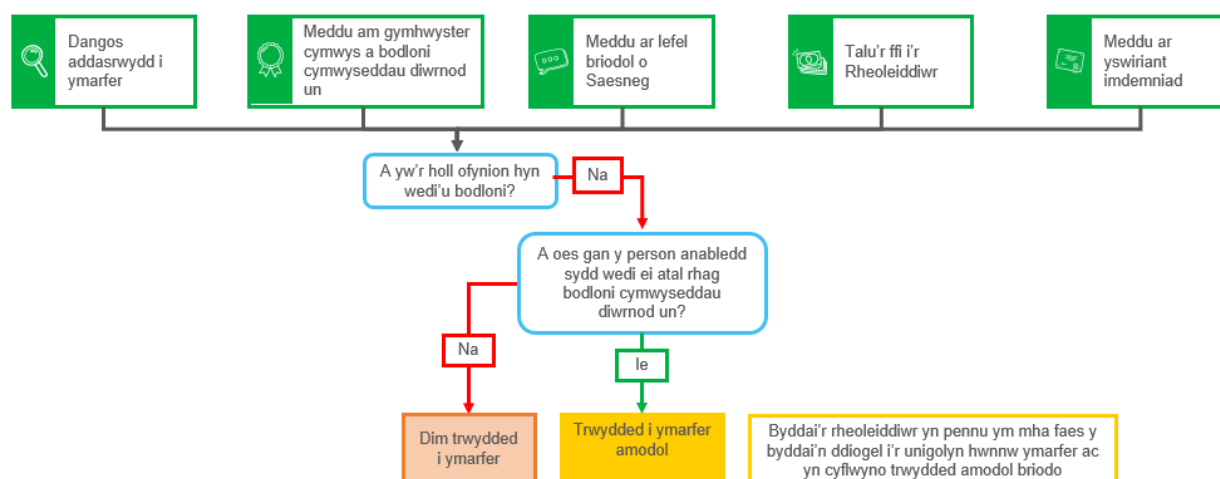
1. Dangos eu bod yn addas i ymarfer – hunan-ddatganiad o sgiliau, cymeriad, iechyd, ac unrhyw euogfarnau troseddol.

2. Meddu ar gymhwyster cymwys – Bydd hyn yn cynnwys graddau Prifysgol, diplomâu, cyrsiau a chymwysterau eraill a gymeradwywyd gan y rheoleiddiwr, a bydd yn cael ei ddefnyddio fel tystiolaeth y gall yr unigolyn fodloni ei Gymwyseddau Diwrnod Un
3. Bod â lefel addas o Saesneg – tybir bod hyn yn wir os yw'r person yn rhugl yn Saesneg/mai dyma ei iaith frodorol, neu os yw wedi astudio ar gyfer ei gymhwyster yn Saesneg. Os nad yw'r rhain yn wir, bydd y rheoleiddiwr yn diffinio'r lefel o Saesneg sy'n ofynnol, yn seiliedig ar y proffesiwn.
4. Talu ffi i'r rheoleiddiwr.
5. Cael y lefel isafswm ofynnol o yswiriant indemniad.

Beth sy'n digwydd nesaf ar ôl y broses ymgeisio?

- Bydd y rheoleiddiwr yn asesu'r cais ac os caiff ei gymeradwyo bydd yr ymgeisydd yn derbyn trwydded lawn i ymarfer yn ei broffesiwn penodol.
- Os nad yw'r ymgeisydd yn bodloni'r gofynion sy'n ofynnol i gael trwydded, yna ni chaiff ei gais ei gymeradwyo.
- Ac eithrio'r amgylchiadau canlynol

Trwydded amodol i ymarfer (anabledd)

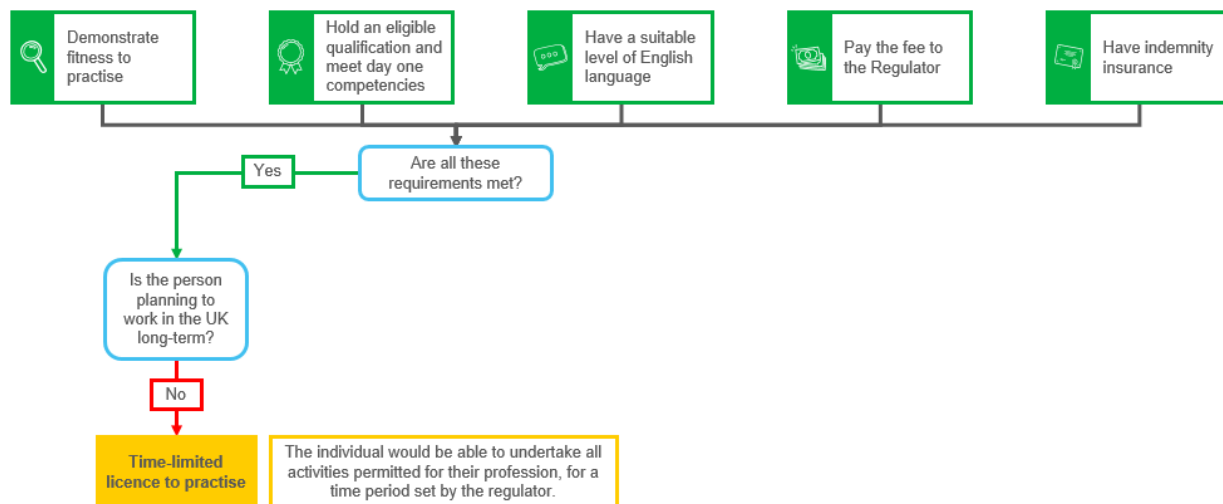

Er mwyn cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010, gellir rhoi trwydded i ymarfer i unigolyn sy'n methu â dangos yr holl Gymwyseddau Diwrnod Un oherwydd anabledd neu gyflwr iechyd hirdymor, hyd yn oed gydag addasiad rhesymol i ddulliau asesu, o dan rai amodau.

Byddai'r rheoleiddiwr yn pennu'r meysydd lle bydd yn ddiogel i'r unigolyn hwnnw ymarfer, ac yn cyhoeddi trwydded amodol briodol.

Byddai'r amodau hyn yn aros ar drwydded y gweithiwr proffesiynol (oni bai eu bod yn gallu dangos yr holl gymwyseddau diwrnod un wedi hynny fel y'u haseswyd gan ddarparwr cymhwyster achrededig gan reoleiddiwr).

Trwydded amodol i ymarfer (wedi'i chyfyngu gan amser)

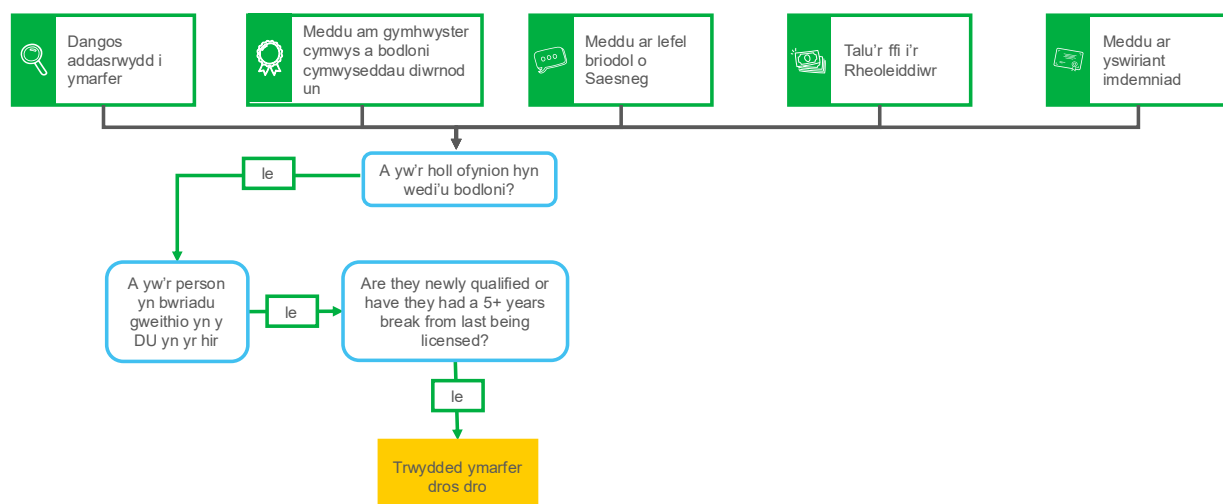

Pan fo rhywun yn bwriadu gweithio fel gweithiwr proffesiynol milfeddygol yn y DU am gyfnod cyfyngedig, er enghraifft fel pe baent yn rhan o ddirprwyaeth o dîm marchogaeth rhyngwladol, yna gellid rhoi trwydded ymarfer sydd wedi'i chyfyngu gan amser.

Byddai'r unigolyn yn gallu ymgymryd â phob gweithgaredd a ganiateir ar gyfer ei broffesiwn, am gyfnod a bennir gan y rheoleiddiwr.

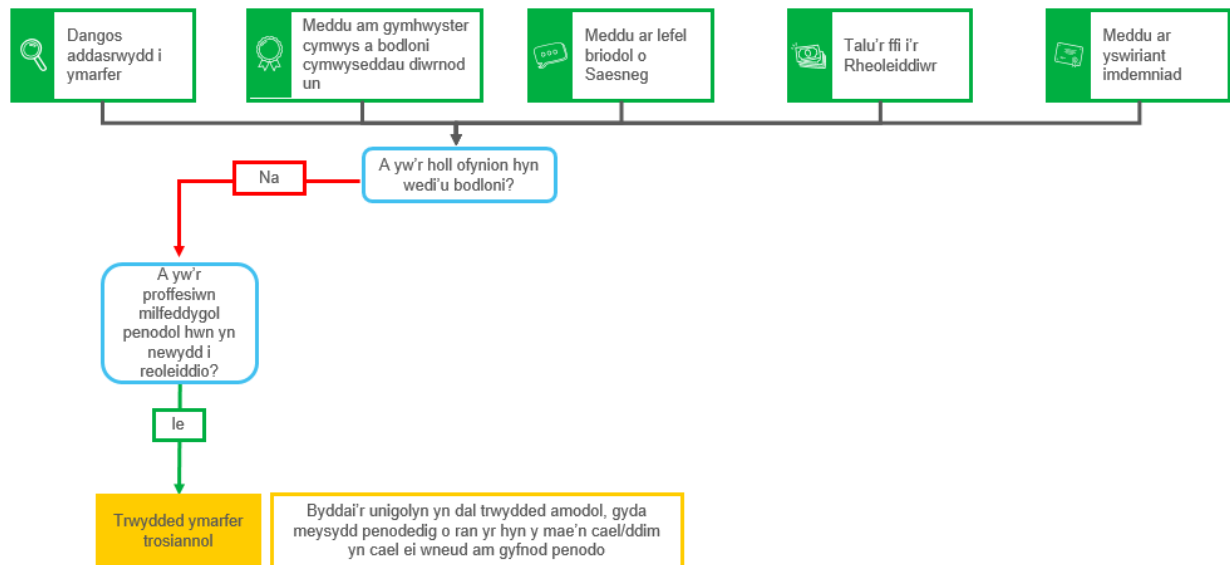
Byddai'r broses a gwblheir yr un fath ag ar gyfer trwydded lawn i ymarfer

Amodau Trwydded Newydd

Byddai gan weithiwr proffesiynol sy'n ennill ei drwydded gyntaf i ymarfer, neu os yw wedi cael seibiant o 5+ mlynedd ers iddo ddal trwydded i ymarfer o'r blaen, amodau trwydded newydd. Gallai'r rhain gynnwys gofynion tebyg i VetGDP neu VNGDP.

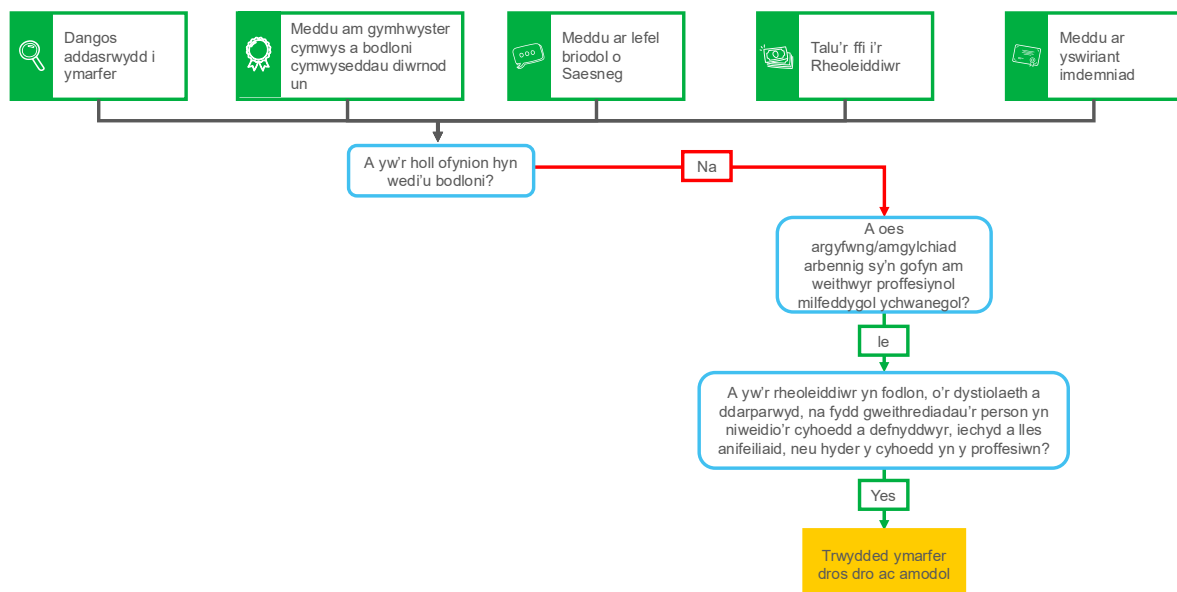
Trefniadau trosiannol

Pan fydd proffesiwn newydd yn cael ei reoleiddio, efallai y bydd trwydded amodol oherwydd trefniadau trosiannol.

Yn yr achos hwn, byddai gan rywun â chymhwyster blaenorol drwydded amodol a fyddai'n diffinio'r hyn y gallant neu na allant ei wneud am gyfnod penodol o amser. Unwaith y bydd y cyfnod hwnnw wedi dod i ben, byddai angen iddynt fodloni gofynion cymhwyster y rheoleiddiwr ar gyfer y proffesiwn er mwyn cynnal eu trwydded i ymarfer.

Trwydded i ymarfer dros dro ac amodol

Mewn amgylchiadau eithriadol neu argyfwng, gellid newid y gofynion ar gyfer cael trwydded i ymarfer i ganiatáu i bobl ymarfer mewn senarios penodol.

Sgript fideo: addasrwydd i ymarfer

Cyflwyniad

Nid yw'r broses addasrwydd i ymarfer yn ymwneud â chosbi unigolion. Mae'n ymwneud â diogelu'r cyhoedd ac anifeiliaid drwy sicrhau bod gweithwyr proffesiynol yn addas ar hyn o bryd i gyflawni eu rolau. Os oes pryder ynghylch gallu gweithiwr proffesiynol i gyflawni ei rôl yna gellir codi pryder gyda'r rheoleiddiwr a fydd wedyn yn cychwyn y broses addasrwydd i ymarfer.

Mae'r broses hon wedi'i hadeiladu ar egwyddorion;

- tegwch – trin gweithwyr proffesiynol â pharch a didueddrwydd.
- tryloywder – sicrhau bod penderfyniadau'n glir ac yn seiliedig ar dystiolaeth.
- cymesuredd – ymateb yn briodol i lefel y pryder.

Wrth asesu achos, y cwestiwn canolog bob amser fydd a ellir sefydlu amhariad cyfredol ar sail tebygolrwydd—y safon prawf mewn achosion rheoleiddio. Os daw'n amlwg, ar unrhyw adeg, na ellir cyrraedd y trothwy hwn, neu os oes fawr o dystiolaeth o amhariad cyfredol, caiff yr achos ei gau.

Mae'r term 'amhariad cyfredol' yn cyfeirio at a yw gweithiwr proffesiynol yn addas i weithio yn ei rôl. Gall amhariad cyfredol fod yn;

- camymddwyn proffesiynol difrifol; pan fydd rhywun yn gwneud rhywbeth sy'n groes i God Ymddygiad Proffesiynol y Rheoleiddiwr,
- mae perfformiad proffesiynol yn sylweddol islaw'r disgwyl,
- cyflawni trosedd difrifol sy'n golygu eu bod yn anaddas i weithio yn eu proffesiwn, neu
- cyflwr iechyd corfforol neu feddyliol (gan gynnwys camddefnyddio sylweddau/alcoholiaeth) neu anabledd lle mae'r gweithiwr proffesiynol yn parhau i weithio mewn meysydd lle na allant weithio'n ddiogel ac yn gymwys mwyach gydag addasiadau rhesymol ar waith.

Trosolwg o'r camau addasrwydd i ymarfer

Gall unrhyw un godi pryder i'r corff rheoleiddio. Unwaith y bydd y pryder hwn wedi'i gyflwyno i'r rheoleiddiwr bydd yn cychwyn y broses addasrwydd i ymarfer.

Mae'r broses addasrwydd i ymarfer yn cynnwys tri phrif gam:

1. Asesiad Dosbarthu
2. Adolygiad Archwiliwr Achosion
3. Gwrandawriad Tribiwnlys

Yn olaf, os ydyn nhw'n teimlo bod angen gwneud hynny, gall y gweithwyr proffesiynol herio penderfyniadau i sicrhau tegwch ac atebolrwydd.

Cam dosbarthu

Gall unrhyw un godi pryder ynghylch perfformiad, ymddygiad, neu allu gweithiwr proffesiynol milfeddygol i ymarfer yn ddiogel gyda'r rheoleiddiwr.

Unwaith y bydd y pryder hwn yn cyrraedd y rheoleiddiwr, mae'r cam dosbarthu'n dechrau.

Yma, mae'r rheoleiddiwr yn gofyn: A yw'r pryder hwn yn awgrymu achos tebygol o amhariad ar hyn o bryd?

Maen nhw'n ystyried:

- difrifoldeb y mater.
- a yw'n cynnwys torri safonau proffesiynol.
- a yw'r pryder yn dod o fewn cylch gwaith y rheoleiddiwr.

Os nad yw pryder yn ddigon difrifol, os yw y tu allan i gwmpas y rheoleiddiwr, neu os nad yw'n ymddangos ei fod yn gysylltiedig ag amhariad presennol tebygol, caiff yr achos ei gau.

Mae'r cam dosbarthu hwn yn chwarae rhan hanfodol wrth sicrhau bod adnoddau rheoleiddio yn cael eu cyfeirio'n briodol drwy asesu'r wybodaeth a ddarperir yn gyflym a chanolbwyntio sylw ar achosion sy'n haeddu craffu pellach.

Cam archwiliwr achosion

Os oes potensial bod amhariad cyfredol yn bresennol, mae'r achos yn symud i'r cam Archwiliwr Achosion.

Mae'r archwilwyr achosion yn gofyn i bawb sy'n gysylltiedig gyflwyno tystiolaeth bellach, os oes angen. Yna bydd yr archwilwyr achosion yn cynnal adolygiad trylwyr o'r holl dystiolaeth sydd ar gael. Gallai hyn gynnwys:

- datganiadau tystion
- cofnodion meddygol milfeddygol yr anifail neu'r anifeiliaid sy'n ymwneud â'r pryder
- adroddiadau ymddygiad proffesiynol
- datganiadau gan unrhyw weithwyr proffesiynol dan sylw, ac, os yw'n berthnasol,
- gellir cyflwyno tystiolaeth feddygol hefyd. Gall hyn fod o'u cofnodion meddygol, llythyrau gan y gweithwyr iechyd proffesiynol neu yn dilyn asesiad gan weithiwr meddygol proffesiynol annibynnol.

Os nad yw'r archwilwyr achosion yn canfod unrhyw amhariad cyfredol, caiff yr achos ei gau. Os canfyddir bod rhai gweithredoedd neu ymddygiad annerbyniol wedi digwydd, gall

y rheoleiddiwr eu cofnodi yn ffeil y gweithiwr proffesiynol, lle gellid ei ddefnyddio fel tystiolaeth mewn achos yn y dyfodol.

Os cytunwyd ar amhariad, mae Archwilwyr Achosion yn ceisio cytuno ar sancsiwn priodol gyda'r gweithiwr proffesiynol trwyddedig. Nid yw sancsiynau wedi'u bwriadu i fod yn gosbol; yn hytrach, eu nod yw diogelu'r cyhoedd, diogelu iechyd a lles anifeiliaid, a chynnal enw da'r proffesiwn. Yn unol â'r amcanion hyn, rhaid i Archwilwyr Achosion ystyried yr ystod lawn o sancsiynau sy'n angenrheidiol i sicrhau diogelwch digonol i'r cyhoedd, gan sicrhau eu bod yn cael yr effaith leiaf ar allu'r gweithiwr proffesiynol i weithio'n ddiogel yn eu maes, pan fo'n briodol. Gall sancsiynau gynnwys:

- cael amodau wedi'u gosod ar eu trwydded i gyfyngu ar yr hyn y gallant ei wneud i sicrhau y gallant weithio'n ddiogel (er enghraifft, peidio â gallu gweithio ar eu pen eu hunain, neu beidio â gallu gweithio'n gorfforol gydag anifeiliaid mawr, fel arfer oherwydd rhesymau iechyd)
- camau gweithredu dros dro (a elwir yn ymrwymadau, sef addewid ffurfiol, ysgrifenedig ac wedi'i lofnodi) y mae'n rhaid i weithiwr proffesiynol ymarfer oddi tanynt, megis goruchwyllo, cael mentora, a chael hyfforddiant ychwanegol.
- gofynion i ddarparu samplau gwaed, wrin neu wallt i brofi am sylweddau
- atal eu trwydded o'r gofrestr
- tynnu eu trwydded i ymarfer yn ôl yn barhaol.

Yn bwysig, dim ond sancsiynau y mae'r gweithiwr proffesiynol yn cytuno iddynt y gall Archwilwyr Achosion eu rhoi. Os ceir cytundeb, ni fydd yr achos yn mynd i dribiwnlys.

Cam tribiwnlys

Os na ellir dod i gytundeb, bydd yr achos yn mynd i Dribiwnlys Addasrwydd i Ymarfer.

Gwrandawriad ffurfiol yw hwn a gynhelir gan banel annibynnol sy'n sicrhau bod achosion yn cael eu harchwilio'n drylwyr ac yn deg.

Mae'r tribiwnlys yn dilyn proses strwythuredig:

1. canfod ffeithiau – a yw'r honiadau wedi'u profi yn seiliedig ar y dystiolaeth?
2. asesiad amhariad – a yw addasrwydd y gweithiwr proffesiynol i ymarfer wedi'i amharu ar hyn o bryd?
3. penderfyniad sancsiwn – pa gamau, os o gwbl, sy'n angenrheidiol i ddiogelu'r cyhoedd, diogelu iechyd a lles anifeiliaid, a chynnal enw da'r proffesiwn?

Gall gwrandawriadau tribiwnlys gynnwys:

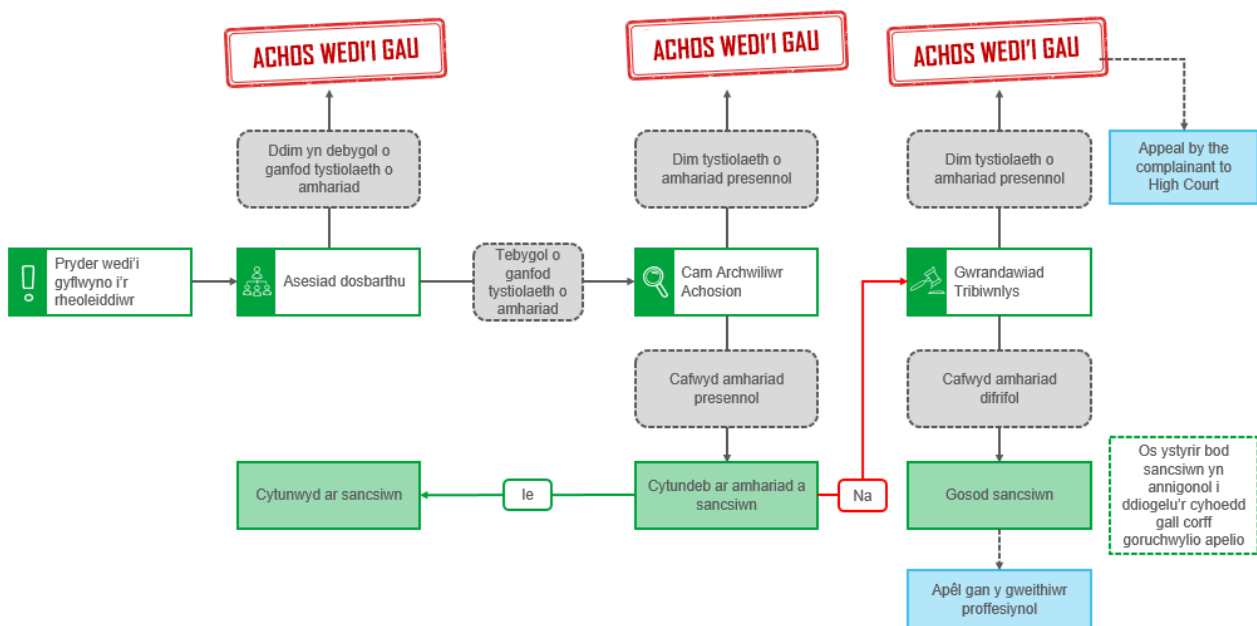
- cyflwyno tystiolaeth
- tystiolaeth tystion a chroesholi
- cyflwyniadau cyfreithiol gan y ddwy ochr

Oni bai bod rheswm cymhellol, bydd tribiwnlysoedd a'u canlyniadau yn fater o gofnod cyhoeddus, er mwyn sicrhau eglurder i'r cyhoedd a chynnal hyder y cyhoedd yn y rheoleiddiwr.

Er mwyn i dribiwnlys roi sancsiwn ar weithiwr proffesiynol, rhaid canfod, ar sail tebygolrwydd, bod amhariad cyfredol yn bresennol. Os na cheir hyd i unrhyw un, caiff yr achos ei ollwng.

Yn wahanol i Archwilwyr Achosion, os canfyddir bod amhariad cyfredol yn bresennol, gall y tribiwnlys osod sancsiynau hyd yn oed os yw'r gweithiwr proffesiynol yn anghytuno.

Addasrwydd i Ymarfer

Apeliadau

Mae apeliadau yn ddiogelwch hanfodol yn y broses addasrwydd i ymarfer.

Maent yn rhan annatod o'r broses addasrwydd i ymarfer, gan roi cyfle i weithwyr proffesiynol herio penderfyniadau. Gall sail ar gyfer apelio gynnwys:

- tystiolaeth newydd nad oedd ar gael yn gynharach
- gwallau gweithdrefnol neu driniaeth annheg

Dydy anghytuno â'r canlyniad neu'r sancsiwn ar ei ben ei hun DDIM yn sail dros apelio.

Bydd apêl yn erbyn penderfyniad tribiwnlys gan y gweithiwr proffesiynol yn cael ei gwneud i'r Uchel Lys.

Mae apeliadau yn sicrhau bod y broses yn parhau i fod yn atebol, yn deg, ac yn agored i gywiriad. Maent yn rhan hanfodol o gynnal ymddiriedaeth yn y system reoleiddio.

Efallai y bydd corff goruchwyllo a fyddai'n edrych dros benderfyniadau'r tribiwnlys, ynghyd â rhedeg y rheoleiddiwr. Os yw'r corff hwn yn teimlo bod sancsiwn yn "annigonol i ddiogelu'r cyhoedd" (h.y. nid yw'n ddigon difrifol) yna gallant ofyn am adolygu'r achos.

Dyletswyddau a phwerau

Maes	Dyletswyddau cyfredol	Amcanion a dyletswyddau arfaethedig	Pwerau cysylltiedig
Cyfngiadau	- Cyfngu ymarfer milfeddygol i unigolion cymwys (Adran 19) - Gwahardd defnyddio teitlau milfeddygol gan bersonau anghymwys (Adran 20)	diogelu, hyrwyddo a chynnal iechyd a llesiant anifeiliaid a'r cyhoedd Hyrwyddo a diogelu hyder y cyhoedd yn y proffesiynau milfeddygol Hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau o broffesiynau milfeddygol. Dyletswyddau: - Ni all gweithredoedd milfeddygol gael eu cyflawni gan y rhai nad ydynt yn dal y drwydded briodol i ymarfer - Gan gynnwys y camau gweithredu hynny na all ond rhai proffesiynau eu cyflawni - Gan gynnwys meysydd sy'n briodol ar gyfer eithriadau - Diogelu teitlau ar gyfer pob proffesiwn milfeddygol rheoleiddiedig - Penderfynu pa weithgareddau y gall pobl sydd â thrwydded i ymarfer eu cynnal - Penderfynu pa weithgareddau y gellir eu cyflawni gan ba broffesiwn	- Pennu pa weithgareddau y gall pobl sydd â thrwydded i ymarfer eu cynnal - Pennu pa weithgareddau y gellir eu cyflawni gan ba broffesiwn - Erlyn/cosbi pobl am gyflawni gweithredoedd milfeddygol heb drwydded briodol
Cymwysterau	- Hawl deiliaid graddau milfeddygol y DU i gael eu cofrestru (Adran 3) - Arholi myfyrwyr o brifysgolion penodol (Adran 4) - Cydnabod cymwysterau'r Gymanwlad a chymwysterau tramor (Adran 6) - Cofrestru dros dro at ddibenion penodol (Adran 7)	diogelu, hyrwyddo a chynnal iechyd a llesiant anifeiliaid a'r cyhoedd Hyrwyddo a diogelu hyder y cyhoedd yn y proffesiynau milfeddygol Hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau o broffesiynau milfeddygol. Dyletswyddau: Penderfynu ar y cymwysterau a fydd eu hangen i allu cael trwydded i ymarfer, ar gyfer pob un o'r proffesiynau	Gosod safonau cymwysterau a Chymwyseddau Diwrnod Un ar gyfer pob proffesiwn

Maes	Dyletswyddau cyfredol	Amcanion a dyletswyddau arfaethedig	Pwerau cysylltiedig
Cofrestru/Trwyddedu (gweithwyr proffesiynol)	• Creu a chynnal a chadw'r Gofrestr Milfeddygon (Adran 2) • Rhestrau o fewn y gofrestr: ○ Rhestr gyffredinol ○ Rhestr y Gymanwlad ○ Rhestr dramor ○ Rhestr dros dro ○ Rhestr ymweld o Ewrop • Pŵer i wneud rheoliadau ynghylch y gofrestr (Adran 11) • Dileu unigolion ymadawedig neu unigolion nad ydynt yn ymarfer oddi ar y gofrestr (Adran 13) • Cywiro cofnodion twyllodrus neu anghywir (Adran 14)	diogelu, hyrwyddo a chynnal iechyd a llesiant anifeiliaid a'r cyhoedd Hyrwyddo a diogelu hyder y cyhoedd yn y proffesiynau milfeddygol Hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau o broffesiynau milfeddygol. Dyletswyddau: • Rhedeg cynllun trwydded i ymarfer ○ Penderfynu ar rai safonau sy'n gysylltiedig â hyn: ▪ Cymhwyster (gweler isod) • Gosod Cymwyseddau Diwrnod Un ▪ Addasrwydd i ymarfer (gweler isod) ▪ Ffioedd ▪ Gofynion Saesneg ▪ Gofynion yswiriant indemniad ○ Adfer trwydded i ymarfer ar ôl ei dileu, lle bo'n briodol • Pennu safonau ar gyfer gweithwyr proffesiynol, gan gynnwys codau ymddygiad a chatau gweithredu i'w cyflawni gan wahanol broffesiynau ○ A rheolau a chanllawiau priodol ○ Gan gynnwys ymgynghori â phroffesiynau/y cyhoedd, lle bo'n briodol • Cadwch restr o'r rhai sydd â thrwyddedau ar gyfer y gwahanol broffesiynau: ○ Milfeddygon ○ Nyrsys milfeddygol ○ Gweithwyr proffesiynol milfeddygol perthynol • Cadw rhestr o'r math o drwydded a ddeler: ○ Trwydded lawn ○ Trwydded amodol ○ Trwydded dros dro ac amodol	• Gosod safonau ar gyfer cofrestru: ○ Cymhwyster (gweler isod) ▪ Gosod Cymwyseddau Diwrnod Un ○ Addasrwydd i ymarfer (gweler isod) ○ Ffioedd ○ Gofynion Saesneg ○ Gofynion yswiriant indemniad • Gosod codau ymddygiad proffesiynol ar gyfer gweithwyr proffesiynol trwyddedig • Gosod safonau ar gyfer pa amodau a ganiateir o dan ba amgylchiadau • Cael dogfennaeth briodol i sicrhau bod safonau'n cael eu bodloni

Maes	Dyletswyddau cyfredol	Amcanion a dyletswyddau arfaethedig	Pwerau cysylltiedig
Rheoleiddio a Disgyblu	• Swyddogaethau goruchwylio'r Cyngor (Adran 5) • Pwyllgorau Ymchwiliad Rhagarweiniol a Disgyblu (Adran 15) • Dileu enwau oherwydd ymddygiad troseddol neu warthus (Adran 16) • Proses apelio ar gyfer penderfyniadau disgyblu (Adran 17) • Adfer enwau ar ôl eu dileu neu eu hatal (Adran 18)	diogelu, hyrwyddo a chynnal iechyd a llesiant anifeiliaid a'r cyhoedd Hyrwyddo a diogelu hyder y cyhoedd yn y proffesiynau milfeddygol Hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau o broffesiynau milfeddygol. Dyletswyddau: • Cael proses/pwyllgor addasrwydd i ymarfer annibynnol, heb unrhyw orgyffwrdd ar aelodaeth o bwyllgorau eraill/y Bwrdd • Diffinio amhariad cyfredol • Rhedeg proses ffitrwydd i ymarfer ○ Pennu prosesau, rheolau a chanllawiau i weithwyr proffesiynol wrth asesu amhariad cyfredol • Cymhwyso sancsiynau os yw addasrwydd i ymarfer wedi'i amharu ar hyn o bryd • Tynnu trwydded i ymarfer yn ôl os yw addasrwydd i ymarfer wedi'i amharu ar hyn o bryd neu os yw trosedd gwahardd awtomatig wedi'i gyflawni • Apeliadau ar y prosesau addasrwydd i ymarfer	• Gosod safonau ar gyfer "amhariad cyfredol" • Ymchwilio i'r cynllun addasrwydd i ymarfer • Rhoi sancsiynau ar addasrwydd i ymarfer • Tynnu trwydded i ymarfer yn ôl • Cael dogfennaeth briodol i benderfynu ar addasrwydd i ymarfer, gan gynnwys adroddiadau iechyd
Cofrestru/Trwyddedu (busnesau)	Amh	diogelu, hyrwyddo a chynnal iechyd a llesiant anifeiliaid a'r cyhoedd Hyrwyddo a diogelu hyder y cyhoedd yn y proffesiynau milfeddygol Hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau o broffesiynau milfeddygol. Dyletswydd defnyddwyr Dyletswydd cystadleuaeth Dyletswyddau: • Rhedeg cynllun trwyddedu	• Arolygiadau: ○ Pwerau mynediad ▪ Gan gynnwys mynediad â gwarant, lle bo angen ○ Codi tâl am gost archwiliadau ○ Casglu gwybodaeth ▪ Gan gynnwys cwynion, canlyniadau clinigol, hyfforddiant ac ati ar

Maes	Dyletswyddau cyfredol	Amcanion a dyletswyddau arfaethedig	Pwerau cysylltiedig
		○ Penderfynu sut i ddehongli safonau a nodir mewn deddfwriaeth ○ Pennu risgiau busnesau yn seiliedig ar gwmpas gweithgareddau'r busnes • Cadwch restr o fusnesau/safleoedd trwyddedig • Arolygiadau • Rhoi rhybudd, ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol • Cyhoeddi canlyniadau • Ymchwiliadau • Darparu derbynneb am eitemau a gymerwyd • Sanctsiynau • Sicrhau bod y person cyfrifol a enwir yn cyflawni ei rôl yn briodol	gyfer monitro cydymffurfiaeth ○ Pwerau ychwanegol: ▪ Chwilio ac atafaelu ▪ Arsylwi ▪ Angen esboniadau ▪ Mynediad at wybodaeth/cofnodion ▪ Adolygu cydymffurfiaeth ▪ Dod â phobl/offer ▪ Arolygu/profi ▪ Archwilio/ymchwilio ▪ Dim tarfu ar safle uniongyrchol ▪ Cymryd mesuriadau ▪ Tynnu lluniau/recordiadau ▪ Cymryd samplau ▪ Cymryd meddiant o sylweddau neu eitemau a geir a'u cadw • Ymchwiliadau ○ Pŵer mynediad ○ Pwerau i atafaelu gwybodaeth briodol • Sanctsiynau: ○ Dirwyon ○ Hysbysiadau gwella ○ Atal trwydded ○ Tynnu trwydded yn ôl ○ Sanctsiwn yn erbyn person cyfrifol a enwir

Maes	Dyletswyddau cyfredol	Amcanion a dyletswyddau arfaethedig	Pwerau cysylltiedig
Llywodraethiant	- Sefydlu a chyfansoddiad Cyngor RCVS (Adran 1) - Etholiad Llywydd ac Is-lywyddion - Penodi aelodau lleyg a nyrsys milfeddygol i'r Cyngor	diogelu, hyrwyddo a chynnal iechyd a llesiant anifeiliaid a'r cyhoedd Hyrwyddo a diogelu hyder y cyhoedd yn y proffesiynau milfeddygol Hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau o broffesiynau milfeddygol. Dyletswydd defnyddwyr Dyletswydd cystadleuaeth Dyletswyddau: - Rhedeg Bwrdd - Cael pwyllgorau ychwanegol ar gyfer materion eraill - Dylai'r pwyllgor addasrwydd i ymarfer fod yn annibynnol ar bwyllgorau eraill - Nodi strategaeth gorfforaethol a chynllun gwariant bob 3-5 mlynedd - Rhannu'r swyddogaethau arweinyddiaeth rheoleiddio/proffesiynol	- Gosod strategaeth gorfforaethol a chynllun gwariant - Codi ffioedd yn unol â strategaeth gorfforaethol (ymgyngori ar gyfer gweithgareddau arweinyddiaeth broffesiynol) - Argymhell penodiadau i'r Cyfrin Gyngor
Goruchwyliaeth	- Pwerau diofyn y Cyfrin Gyngor (Adran 22) - Ymarfer pwerau gan y Cyfrin Gyngor (Adran 23)	diogelu, hyrwyddo a chynnal iechyd a llesiant anifeiliaid a'r cyhoedd Hyrwyddo a diogelu hyder y cyhoedd yn y proffesiynau milfeddygol Hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau o broffesiynau milfeddygol. Dyletswydd defnyddwyr Dyletswydd cystadleuaeth Dyletswyddau: - Yn atebol i Senedd y DU a'r Llywodraeth Ddatganoledig: - Adroddiad Blynnyddol - Craffu EfraCom - Sut mae polisi'n cael ei gymhwyso:	

Maes	Dyletswyddau cyfredol	Amcanion a dyletswyddau arfaethedig	Pwerau cysylltiedig
		▪ Ystadegau ar y broses addasrwydd i ymarfer ▪ Ystadegau ar bwerau mynediad ▪ Ystadegau ar sancsiynau i fusnesau • Goruchwyliaeth gan y Cyfrin Gyngor ○ Cymeradwyo argymhellion penodiadau'r Bwrdd/Pwyllgorau • Yn atebol i gorff goruchwyllo, a fydd yn adolygu: ○ Prosesau addasrwydd i ymarfer ○ Tryloywder a thegwch wrth bennu ffioedd ○ Adolygu'r broses penodiadau ○ Asesu perfformiad ○ Cynnal archwiliadau • Yn ddarostyngedig i gyfarwyddiadau cyfreithiol rhwymol gan Ysgrifennydd Gwladol Defra	

Apeliadau

Maes rheoleiddio	Apêl	I bwy?
Trwydded i ymarfer	Apelio yn erbyn peidio â chael trwydded i ymarfer wedi'i rhoi neu ei hadnewyddu, neu osod amodau ar drwydded rhywun lle nad yw hyn o ganlyniad i broses addasrwydd i ymarfer	Gall unigolyn apelio i'r rheoleiddiwr Os gall y person ddarparu tystiolaeth o fethiant gan y rheoleiddiwr, gallant apelio i'r Uchel Lys.
Addasrwydd i ymarfer	Apêl yn erbyn sancsiynau y cytunwyd arnynt gan yr archwiliwr achos	Gan fod yn rhaid i'r gweithiwr proffesiynol trwyddedig gytuno ar y sancsiynau hyn, dim ond os gallant ddarparu tystiolaeth nad oedd y rheoleiddiwr wedi dilyn y broses yn briodol y gall unigolyn apelio yn eu herbyn.
	Apêl yn erbyn sancsiynau a osodwyd gan y tribiwnlys. (Er enghraifft, tynnu oddi ar y gofrestr)	Gall gweithiwr proffesiynol trwyddedig neu berchennog anifail anwes apelio yn erbyn hyn i'r Uchel Lys, os gallant ddarparu tystiolaeth bod y rheoleiddiwr wedi methu yn ei ddyletswydd a/neu heb ddilyn y broses yn iawn.
	Apêl yn erbyn peidio â chael caniatâd i adennill trwydded i ymarfer ar ôl adnewyddu	Gall unigolyn apelio i'r rheoleiddiwr Os gall y person ddarparu tystiolaeth o fethiant gan y rheoleiddiwr, gallant apelio i'r Uchel Lys.
	Apêl am fethu â diogelu'r cyhoedd yn ddigonol	Gall y rheoleiddiwr apelio yn erbyn penderfyniad a wneir gan archwilywyr achosion neu mewn tribiwnlys i'r corff goruchwylio, os gallant ddarparu tystiolaeth bod y canlyniad yn annigonol ar gyfer diogelu'r cyhoedd.
Busnes Milfeddygol/Gofal Iechyd Anifeiliaid	Apêl yn erbyn peidio â chael trwydded	Gall busnes apelio i'r rheoleiddiwr Os gall y busnes ddarparu tystiolaeth o fethiant gan y

		rheoleiddiwr, byddai hawl statudol i apelio drwy Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EF.
	Apêl yn erbyn yr hysbysiad ymlaen llaw a roddir ar gyfer ymweliad arolygu	Gall busnes apelio i'r rheoleiddiwr Os gall y busnes ddarparu tystiolaeth o fethiant gan y rheoleiddiwr, byddai hawl statudol i apelio drwy Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EF.
	Apelio yn erbyn canlyniadau archwiliad	Gall busnes apelio i'r rheoleiddiwr Os gall y busnes ddarparu tystiolaeth o fethiant gan y rheoleiddiwr, byddai hawl statudol i apelio drwy Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EF.
	Apelio yn erbyn y sancsiynau a osodwyd ar fusnes	Gall busnes apelio i'r rheoleiddiwr Os gall y busnes ddarparu tystiolaeth o fethiant gan y rheoleiddiwr, byddai hawl statudol i apelio drwy Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EF.
	Apêl yn erbyn defnyddio Pwerau Mynediad	Gall busnes apelio i'r rheoleiddiwr Os gall y busnes ddarparu tystiolaeth o fethiant gan y rheoleiddiwr, byddai hawl statudol i apelio drwy Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EF.

Geirfa

Addas i Ymarfer

Term cyffredinol sy'n nodi bod gan weithiwr proffesiynol milfeddygol y sgiliau, y wybodaeth, y cymeriad a'r iechyd i ymarfer yn ddiogel ac yn effeithiol.

Addasrwydd i ymarfer

Proses reoleiddio ffurfiol sy'n asesu a yw gweithiwr proffesiynol milfeddygol yn bodloni'r safonau sy'n ofynnol i gynnal **trwydded i ymarfer**.

Amhariad Cyfredol

Cysyniad mewn achosion addasrwydd i ymarfer sy'n cyfeirio at anallu presennol gweithiwr proffesiynol milfeddygol i ymarfer yn ddiogel, yn effeithiol, neu'n foesegol oherwydd materion sy'n ymwneud ag iechyd, ymddygiad, neu gymhwysedd.

Archwiliwr Achosion

Gweithiwr proffesiynol (a gyflogir yn aml gan y rheoleiddiwr) sy'n asesu pryderon ynghylch gweithwyr proffesiynol milfeddygol i benderfynu a oes achos o **amhariad cyfredol**.

AVPs (Gweithwyr proffesiynol milfeddygol perthynol)

Mae Gweithwyr Proffesiynol Milfeddygol Perthynol yn unigolion sy'n gweithio ochr yn ochr â milfeddygon i gefnogi iechyd a lles anifeiliaid.

Barn Broffesiynol

Cymhwyso gwybodaeth, profiad a safonau moesegol gweithiwr proffesiynol milfeddygol i wneud penderfyniadau er budd gorau lles anifeiliaid, yn aml mewn sefyllfaoedd cymhleth neu ansicr. Mae'n sail i wneud penderfyniadau clinigol a dylid ei ddefnyddio wrth benderfynu ar faes cymhwysedd person.

Bil

Cynnig ar gyfer cyfraith newydd neu newid i gyfraith bresennol. Mae'n dod yn **Ddeddf** pan fydd wedi'i basio gan y Senedd.

Cod Ymddygiad Proffesiynol

Wedi'i gyhoeddi gan y **rheoleiddiwr**, mae hyn yn nodi'r safonau moesegol a phroffesiynol a ddisgwylir gan weithwyr proffesiynol milfeddygol.

Coleg Brenhinol

Mae Coleg Brenhinol yn sefydliad sydd â Siarter Frenhinol.

Cyfrin Gyngor

Corff ffurfiol sy'n cynghori'r brenin/brenhines, sy'n cymeradwyo deddfwriaeth a rheoliadau penodol. Pwyllgor Barnwrol y Cyfrin Gyngor (JCPC) yw llys apêl uchaf y DU. Mae'n gweithredu fel y llys terfynol ar gyfer apeliadau gweithwyr proffesiynol milfeddygol.

Cymwyseddau Diwrnod Un

Y sgiliau, y wybodaeth a'r ymddygiadau hanfodol a ddisgwylir gan weithwyr proffesiynol milfeddygol ar eu diwrnod cyntaf o ymarfer proffesiynol.

Defra

Yr Adran Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig: yr adran o lywodraeth y DU sy'n goruchwylio iechyd anifeiliaid, lles ac iechyd y cyhoedd milfeddygol.

Deddf

Deddf a basiwyd gan Senedd y DU. Yng nghyd-destun milfeddygol, Deddf Milfeddygon 1966 yw'r prif ddeddfwriaeth sy'n rheoleiddio'r proffesiwn.

Deddfau Milfeddygol

Mae gweithred filfeddygol yn weithgaredd na all ond gweithiwr proffesiynol milfeddygol ymgymryd ag ef.

Deddfwriaeth

Cyfreithiau ac offerynnau cyfreithiol, gan gynnwys **Deddfau, offerynnau statudol**, a rheoliadau.

DPP (Datblygiad Proffesiynol Parhaus)

Dysgu parhaus sy'n ofynnol gan y rheoleiddiwr i gynnal cymhwysedd proffesiynol. Ar hyn o bryd rhaid i filfeddygon a nyrsys milfeddygol gyflawni o leiaf 35 awr a 15 awr y flwyddyn, yn y drefn honno.

Gorchymyn CMA

Cyfarwyddedau sy'n rhwymo'n gyfreithiol y gellir eu gorfodi ar fusnesau i fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud â chystadleuaeth, marchnadoedd a diogelu defnyddwyr yn y DU.

Gorchymyn Eithriad

Darpariaeth gyfreithiol sy'n caniatáu i bobl nad ydynt yn filfeddygon gyflawni rhai gweithdrefnau (er enghraifft, ffisiotherapi, samplu gwaed) o dan amodau penodol.

Llywodraeth

Yn cyfeirio at lywodraeth ganolog y DU, sy'n deddfu deddfwriaeth ac yn goruchwyllo cyrff rheoleiddio. Mae'n cynnwys nifer o adrannau ac asiantaethau.

Offerynnau Statudol

Deddfwriaeth eilaidd a ddefnyddir i weithredu neu ddiwygio **Deddfau**.

Pwyllgor Disgyblu

Pwyllgor Disgyblu Coleg Brenhinol y Milfeddygon (RCVS) yw tribiwnlys ffurfiol yr RCVS. Mae'n gweithredu fel cyfwerth y proffesiwn milfeddygol â llys, sy'n gyfrifol am glywed a dyfarnu ar honiadau difrifol yn erbyn milfeddygon a nyrsys milfeddygol cofrestredig

Rheoliadau Cychwyn

Offerynnau statudol sy'n dod â rhan neu'r cyfan o ddarn arall o ddeddfwriaeth i rym ar ddyddiad sy'n ddiweddarach na'r dyddiad y daeth yn gyfraith.

Rheoleiddiwr

Sefydliad sy'n gyfrifol am oruchwyllo safonau proffesiynol. Yr RCVS yw hynny ar hyn o bryd.

Siarter Frenhinol

Mae Siarter Frenhinol yn ddogfen gyfreithiol ffurfiol a gyhoeddir gan frenin sy'n rhoi hawliau, pwerau, neu statws i sefydliad.

Trosedd Gwahardd Awtomatig

Trosedd ddifrifol (er enghraifft, cam-drin plant, troseddau rhywiol) sy'n arwain at gynnwys yn awtomatig ar restr waharddedig y DBS, gan atal unigolion rhag gweithio gyda grwpiau agored i niwed, gan gynnwys mewn lleoliadau milfeddygol os yw'n berthnasol.

Trwydded i Ymarfer

Proses a dogfennaeth gysylltiedig, gan sicrhau mai dim ond y rhai sydd wedi bodloni safonau penodol sy'n cyflawni gweithredoedd milfeddygol yn y DU.

Tynnu yn ôl Gwirfoddol

Y broses lle mae gweithiwr proffesiynol trwyddedig yn cytuno â'r rheoleiddiwr i ddirymu ei drwydded i ymarfer ar ôl i achos addasrwydd i ymarfer gael ei agor.

Ymgynghoriad

Addewid neu gytundeb ffurfiol, a roddir yn aml yn ystod achosion **addasrwydd i ymarfer**, i gyflawni camau gweithredu penodol, cydymffurfio ag amodau neu roi'r gorau i weithgareddau penodol.

Ysgrifennydd Gwladol

Uwch-weinidog y **llywodraeth** sy'n gyfrifol am adran benodol.